

ORTOGRAFIA

Pisownia ó, u

ó piszemy	u piszemy																																																
<ul style="list-style-type: none"> Jeżeli wymienia się na o, e, a, np. popiół – popioły, szóstka – szeóć, skrót – skracam Na początku następujących wyrazów: ósemka, ów, ówczesny, ówdzie W zakończeniach: -ów, -ówka, -ówna Np. Kraków, kotów, piecw, Borówka, dachówka, klasówka, Nowakówna, Walczakówna <p>Wyjątki: odkuwka, okuwka, skuwka, zasuwka</p> <ul style="list-style-type: none"> W wielu wyrazach zgodnie z tradycją: <table border="0"> <tr> <td>Barbórka</td> <td>który</td> <td>przepiórka</td> <td>włócznia</td> </tr> <tr> <td>chór</td> <td>mózg</td> <td>równy</td> <td>włókno</td> </tr> <tr> <td>córka</td> <td>ogórek</td> <td>różga</td> <td>wójt</td> </tr> <tr> <td>czołno</td> <td>oprócz</td> <td>różga</td> <td>wróbel</td> </tr> <tr> <td>dopóki</td> <td>plótno</td> <td>różny</td> <td>wróżba</td> </tr> <tr> <td>góra</td> <td>półka</td> <td>skóra</td> <td>wyściółka</td> </tr> <tr> <td>jaskółka</td> <td>półki</td> <td>stróż</td> <td>źródło</td> </tr> <tr> <td>Józef</td> <td>póty</td> <td>szczególnie</td> <td>zółć</td> </tr> <tr> <td>klótnia</td> <td>późno</td> <td>tchórz</td> <td>zółtko</td> </tr> <tr> <td>król</td> <td>próba</td> <td>wiewiórka</td> <td>zółty</td> </tr> <tr> <td>królik</td> <td>próchno</td> <td>wiór</td> <td>zółw</td> </tr> <tr> <td>krótki</td> <td>próżny</td> <td>włóczęga</td> <td>włóczka</td> </tr> </table>	Barbórka	który	przepiórka	włócznia	chór	mózg	równy	włókno	córka	ogórek	różga	wójt	czołno	oprócz	różga	wróbel	dopóki	plótno	różny	wróżba	góra	półka	skóra	wyściółka	jaskółka	półki	stróż	źródło	Józef	póty	szczególnie	zółć	klótnia	późno	tchórz	zółtko	król	próba	wiewiórka	zółty	królik	próchno	wiór	zółw	krótki	próżny	włóczęga	włóczka	<ul style="list-style-type: none"> W rzeczownikach zakończonych na: <ul style="list-style-type: none"> -un opiekun, zwiastun -unek ładunek, rachunek, stosunek -unka opiekunka, piastunka -ulec budulec, hamulec W czasownikach zakończonych na: <ul style="list-style-type: none"> -uje maluje, pracuje, żałuje -ujesz kierujesz, rysujesz, spróbujesz -uj pakuj, próbuj, żałuj W zakończeniach bezokolicznika –uć knuć, kuć, pruć, psuć, snuć W zakończeniach zdrabniających <ul style="list-style-type: none"> -uchny miluchny, -uszek staruszek -uni tyciuni -uszka staruszka -usi milusi -uszko serduszko -utki malutki -uś Jacuś -ulo dziadulo -usia Anusia -ulek ojczulek -ula matula -uch leniuch -ulka babulka -ucha kostucha -unio (a) dziadunio -us dzikus W większości polskich wyrazów np.: bzdura, chrust, duch, głupi, Jakub, kurtyna, płukać, pusty, tłumacz, tuman, żuraw <p>Uwaga! Na końcu wyrazu zawsze piszemy -u</p>
Barbórka	który	przepiórka	włócznia																																														
chór	mózg	równy	włókno																																														
córka	ogórek	różga	wójt																																														
czołno	oprócz	różga	wróbel																																														
dopóki	plótno	różny	wróżba																																														
góra	półka	skóra	wyściółka																																														
jaskółka	półki	stróż	źródło																																														
Józef	póty	szczególnie	zółć																																														
klótnia	późno	tchórz	zółtko																																														
król	próba	wiewiórka	zółty																																														
królik	próchno	wiór	zółw																																														
krótki	próżny	włóczęga	włóczka																																														

Pisownia h, ch

h piszemy	ch piszemy																																																																																
<ul style="list-style-type: none"> Jeżeli wymienia się na g, ż, z, dz np.: wahać – waga – ważyć druh – drużyna, druhna – drużka błahy – błazen, wataha – watadze W rozpoczynających wyrazy częstkach hiperbola, hipoteka, hydrobudowa Na początku wyrazu, jeżeli h może być opuszczone: Hanna – Anna, harfa – arfa Po z np.: zharmonizować, zhańbiony, zheblować W innych wyrazach, których pisowni nie można wyjaśnić: <table border="0"> <tr> <td>aha</td> <td>hangar</td> <td>hetman</td> <td>humor</td> </tr> <tr> <td>bohater</td> <td>hańba</td> <td>hiena</td> <td>huragan</td> </tr> <tr> <td>czyhać</td> <td>harcerz</td> <td>higiena</td> <td>hurtownia</td> </tr> <tr> <td>haczyk</td> <td>hartować</td> <td>historia</td> <td>huśtawka</td> </tr> <tr> <td>haftować</td> <td>hasło</td> <td>holować</td> <td>huta</td> </tr> <tr> <td>hak</td> <td>heblować</td> <td>honor</td> <td>huzar</td> </tr> <tr> <td>hałas</td> <td>heca</td> <td>hotel</td> <td>hyc</td> </tr> <tr> <td>hamak</td> <td>hełm</td> <td>huczeć</td> <td>hycel</td> </tr> <tr> <td>hamulec</td> <td>herb</td> <td>hufiec</td> <td>hymn</td> </tr> <tr> <td>handel</td> <td>herbata</td> <td>huk</td> <td>wahadło</td> </tr> </table>	aha	hangar	hetman	humor	bohater	hańba	hiena	huragan	czyhać	harcerz	higiena	hurtownia	haczyk	hartować	historia	huśtawka	haftować	hasło	holować	huta	hak	heblować	honor	huzar	hałas	heca	hotel	hyc	hamak	hełm	huczeć	hycel	hamulec	herb	hufiec	hymn	handel	herbata	huk	wahadło	<ul style="list-style-type: none"> Jeżeli wymienia się na sz np.: kruchy – kruszyć, ucho – uszko mucha – muszka, ruch – ruszać Na końcu wyrazów np.: dach, butach, duch, oddech, zuch Wyjątek: dru Po s, np.: scharakteryzować, schemat, schody, schylić się W pozostałych wyrazach rodzimego pochodzenia: <table border="0"> <tr> <td>chaber</td> <td>chorągiew</td> <td>puch</td> <td>chluba</td> </tr> <tr> <td>chorąży</td> <td>puchacz</td> <td>chłodnica</td> <td>choroba</td> </tr> <tr> <td>puchar</td> <td>chłosta</td> <td>chować</td> <td>puchnąć</td> </tr> <tr> <td>chłód</td> <td>chód</td> <td>rozchód</td> <td>chmura</td> </tr> <tr> <td>chór</td> <td>rozchwiać</td> <td>chochla</td> <td>chrapka</td> </tr> <tr> <td>ruchomy</td> <td>chochlik</td> <td>chrapy</td> <td>sacharyna</td> </tr> <tr> <td>chochoł</td> <td>chrzest</td> <td>schlebiać</td> <td>chociaż</td> </tr> <tr> <td>chuchanie</td> <td>schludnie</td> <td>chodzić</td> <td>chuligan</td> </tr> <tr> <td>uchybić</td> <td>choinka</td> <td>chwała</td> <td>uchylić</td> </tr> <tr> <td>cholewka</td> <td>ochota</td> <td>chomik</td> <td>pecherz</td> </tr> </table>	chaber	chorągiew	puch	chluba	chorąży	puchacz	chłodnica	choroba	puchar	chłosta	chować	puchnąć	chłód	chód	rozchód	chmura	chór	rozchwiać	chochla	chrapka	ruchomy	chochlik	chrapy	sacharyna	chochoł	chrzest	schlebiać	chociaż	chuchanie	schludnie	chodzić	chuligan	uchybić	choinka	chwała	uchylić	cholewka	ochota	chomik	pecherz
aha	hangar	hetman	humor																																																																														
bohater	hańba	hiena	huragan																																																																														
czyhać	harcerz	higiena	hurtownia																																																																														
haczyk	hartować	historia	huśtawka																																																																														
haftować	hasło	holować	huta																																																																														
hak	heblować	honor	huzar																																																																														
hałas	heca	hotel	hyc																																																																														
hamak	hełm	huczeć	hycel																																																																														
hamulec	herb	hufiec	hymn																																																																														
handel	herbata	huk	wahadło																																																																														
chaber	chorągiew	puch	chluba																																																																														
chorąży	puchacz	chłodnica	choroba																																																																														
puchar	chłosta	chować	puchnąć																																																																														
chłód	chód	rozchód	chmura																																																																														
chór	rozchwiać	chochla	chrapka																																																																														
ruchomy	chochlik	chrapy	sacharyna																																																																														
chochoł	chrzest	schlebiać	chociaż																																																																														
chuchanie	schludnie	chodzić	chuligan																																																																														
uchybić	choinka	chwała	uchylić																																																																														
cholewka	ochota	chomik	pecherz																																																																														
<p>Zapamiętaj! hart, hartować hełm (np.: strażacki)</p>	<p>Zapamiętaj! chart, charcica Chelm (miasto)</p>																																																																																

Pisownia **ż, rz**

ż piszemy	rz piszemy																																																																																								
<ul style="list-style-type: none"> Jeżeli wymienia się na: g, h, s, z, dz np.: dróżka – droga, drużyna – druh bliżej – blisko, wożę – wozić każę – kazać, mosiężny – mosiądz W zakończeniach rzeczowników rodzaju żeńskiego np.: -eż, -aż młodzież, odzież, straż W innych wyrazach, których pisowni nie można wyjaśnić: 	<ul style="list-style-type: none"> Jeżeli wymienia się na r np.: morze – morski, orzeł – orła pierzyna – pióro, stolzarz – stolarski W zakończeniach typu: -arz bramkarz, murarz -erz kołnierz, talerz -mierz Kazimierz, Sandomierz -mistrz zegarmistrz, ogniomistrz Po spółgłoskach: b-p, d-t, g-k, j, w np.: brzeg, przzód, drzewo, trzymać, grzech krzak, chrzan, ujrzec, wrzawa <p>Wyjątki: - bukszpan, kształt, kszyc (ptak), pszenica, pszczoła, Pszczyna, wszystko, wszędzie - w przymiotnikach w stopniu wyższym np.: krózszy, lepszy - po przedrostkach np.: obzarstwo, odzalować - w wyrazach: gzęzółka - w trybie rozkazującym z partykułą np.: zróbze, idze</p> <ul style="list-style-type: none"> W innych wyrazach bez wyjaśnienia 																																																																																								
<table border="0"> <tr><td>bagaż</td><td>pasażer</td><td>żał</td><td>żubr</td></tr> <tr><td>bandaż</td><td>pożyczyć</td><td>żar</td><td>żurnal</td></tr> <tr><td>ciężar</td><td>pożyteczny</td><td>żart</td><td>żwir</td></tr> <tr><td>drapieżnik</td><td>róża</td><td>żądać</td><td>życie</td></tr> <tr><td>drożdze</td><td>ryż</td><td>żądło</td><td>życiorys</td></tr> <tr><td>garaż</td><td>rzeżucha</td><td>żegnać</td><td>życzyć</td></tr> <tr><td>jeż</td><td>smażyc</td><td>żelazo</td><td>żyła</td></tr> <tr><td>każdy</td><td>stróż</td><td>żłobek</td><td>żywiec</td></tr> <tr><td>łyżka</td><td>świeży</td><td>żmudny</td><td>żywica</td></tr> <tr><td>łyżwa</td><td>użycie</td><td>żniwa</td><td>żywiół</td></tr> <tr><td>masaż</td><td>używka</td><td>żołądz</td><td>żywność</td></tr> <tr><td>maż</td><td>wąż</td><td>żołnierz</td><td>żywo</td></tr> <tr><td>mężczyzna</td><td>wieża</td><td>żona</td><td>żywoplot</td></tr> <tr><td>nożyczki</td><td>wróżba</td><td>żółtko</td><td>nóż</td></tr> <tr><td>żagiel</td><td>żółt</td><td></td><td></td></tr> </table>	bagaż	pasażer	żał	żubr	bandaż	pożyczyć	żar	żurnal	ciężar	pożyteczny	żart	żwir	drapie ż nik	róża	żądać	życie	dro ż dze	ry ż	żądło	życiorys	gara ż	rze ż ucha	żegnać	życzyć	je ż	sma ż yc	żelazo	żyła	ka ż dy	stró ż	żłobek	żywiec	ły ż ka	świe ż y	żmudny	żywica	ły ż wa	u ż ycie	żniwa	żywiół	masa ż	u ż ywka	żołądz	żywność	ma ż	wą ż	żołnierz	żywo	mę ż czyzna	wie ż a	żona	żywoplot	no ż yczki	wró ż ba	żółtko	nó ż	żagiel	żółt			<table border="0"> <tr><td>burza</td><td>narzekać</td><td>rzecz</td><td>tarzać się</td></tr> <tr><td>jarzębina</td><td>orzech</td><td>rzeka</td><td>tchóz</td></tr> <tr><td>Katarzyna</td><td>perz</td><td>rzemień</td><td>twarz</td></tr> <tr><td>korzeń</td><td>porządek</td><td>rzemiosło</td><td>uderzyc</td></tr> <tr><td>korzysć</td><td>porzeczka</td><td>rzęsa</td><td>wierzba</td></tr> <tr><td>kurz</td><td>rzodkiew</td><td>wierzchołek</td><td>rzząd</td></tr> <tr><td>Murzyn</td><td>rzucać</td><td>zwierze</td><td></td></tr> </table>	burza	narzekać	rzecz	tarzać się	jarzębina	orzech	rzeka	tchó z	Katar z yna	per z	rzemień	twar z	kor z eń	por z ądek	rzemiosło	uder z yc	kor z ysć	por z eczka	rzęsa	wier z ba	kur z	rzodkiew	wier z chołek	rz z ąd	Mur z yn	rzucać	zwier z e	
bagaż	pasażer	żał	żubr																																																																																						
bandaż	pożyczyć	żar	żurnal																																																																																						
ciężar	pożyteczny	żart	żwir																																																																																						
drapie ż nik	róża	żądać	życie																																																																																						
dro ż dze	ry ż	żądło	życiorys																																																																																						
gara ż	rze ż ucha	żegnać	życzyć																																																																																						
je ż	sma ż yc	żelazo	żyła																																																																																						
ka ż dy	stró ż	żłobek	żywiec																																																																																						
ły ż ka	świe ż y	żmudny	żywica																																																																																						
ły ż wa	u ż ycie	żniwa	żywiół																																																																																						
masa ż	u ż ywka	żołądz	żywność																																																																																						
ma ż	wą ż	żołnierz	żywo																																																																																						
mę ż czyzna	wie ż a	żona	żywoplot																																																																																						
no ż yczki	wró ż ba	żółtko	nó ż																																																																																						
żagiel	żółt																																																																																								
burza	narzekać	rzecz	tarzać się																																																																																						
jarzębina	orzech	rzeka	tchó z																																																																																						
Katar z yna	per z	rzemień	twar z																																																																																						
kor z eń	por z ądek	rzemiosło	uder z yc																																																																																						
kor z ysć	por z eczka	rzęsa	wier z ba																																																																																						
kur z	rzodkiew	wier z chołek	rz z ąd																																																																																						
Mur z yn	rzucać	zwier z e																																																																																							
<p>Zapamiętaj! jeżyny rosną w lesie każe – kazać – rozkazywać maże – mazać – zmazany on może – ja moge wieże kościelne</p>	<p>Zapamiętaj! jarzyny rosną w ogrodzie karze – karać – ukarany marze – marzyć – marzenia morze – morski – nadmorski wierze – wiara- wierzyć w coś</p>																																																																																								

Pisownia **i, ii, ji** w zakończeniach rzeczowników

Rzeczowniki zakończone na:	W dopełniaczu, celowniku, bierniku l. poj. mają końcówkę:
-ja po spółgłosce: s, c, z	- ji dyskusja -dyskus ji
-ja po samogłosce	- i aleja -ale i
-ia w wyrazach zapożyczonych	- ii armia -arm ii
-ia w wyrazach rodzimych	- i ziemia -ziem i , -głęb ia -głęb i
-ea w innych formach	- i idea -ide i

Pisownia przedrostka **z-**

Przedrostek z piszemy jako:	ś-	przed ci	ściana, ścieg, ścisk, ściółka, ściśle
	s-	przed spółgłoskami bezdźwięcznymi (z wyjątkiem : s, si, sz)	scałic, schron, skąd, spuścić, stopić, sfrunąć
	z-	przed spółgłoskami dźwięcznymi (także przed: s, si, sz)	zbić, zdrapać, zgadnąć, zmaleć, znaleźć, zrobić, zsadzić, zszycić, zsinieć, zsiadać
<p>Zapamiętaj! Przed ch piszemy s-, np.: schudnąć, scharakteryzować Przed h piszemy z-, np.: zhańbić, zharmonizować</p>			

Pisownia małą i wielką literą

Wielką literą piszemy:	Małą literą piszemy:
<ul style="list-style-type: none"> • Imiona własne ludzi, zwierząt, bogów itp.: <i>Julian Tuwim, Azor, Apollo, Saturn</i> • Przydomki, pseudonimy, nazwiska: <i>Rudy, Bolesław Prus, Rączy Jeleń</i> • Nazwy dynastyczne: <i>Jagiellonowie</i> • Nazwy części świata, krajów, miast, prowincji itp.: <i>Europa, Polska, Warszawa, Śląsk</i> • Nazwy mieszkańców części świata, krajów, prowincji, planet, ras, szczepów itp.: <i>Azjata, Polak, Ślązak, Marsjanin, Murzyn</i> • Nazwy świąt: Nowy Rok, Dzień Dziecka, Wielkanoc, Boże Narodzenie • Tytuły czasopism podlegające odmianie gramatycznej: (wszystkie wyrazy poza wewnętrznymi spójnikami i zaimkami) „<i>Sztandar Młodych</i>”, „<i>Kobieta i Życie</i>” • Tytuły czasopism, które nie podlegają odmianie gramatycznej (tylko pierwszy wyraz): „<i>Dookoła świata</i>”, <i>Poznaj swój świat</i>” • Tytuły książek, artykułów, utworów literackich (tylko pierwszy wyraz): <i>Ogniem i mieczem, Śladami Stasia i Nel</i> • Nazwy astronomiczne planet, gwiazd itp.: <i>Ziemia, Słońce, Gwiazda Polarne</i> Uwaga! Wyrazy typu: ziemia, księżyc, słońce nie użyte w znaczeniu astronomicznym piszemy małą literą, np.: <i>Zaszło już słońce, Zabrakło ziemi w doniczce</i> • Nazwy geograficzne: <i>Barania Góra, Morze Czarne</i> (ale: <i>jeziro Śniardwy, góra Giewont</i>) • Nazwy urzędów, władz, zakładów, organizacji, itp.: <i>Ministerstwo Zdrowia, Technikum Weterynarii, Związek Harcerstwa polskiego, Liga Morska.</i> Te same wyrazy, występujące w znaczeniu pospolitym, piszemy małą literą, np.: <i>Każde ministerstwo dzieli się na departamenty. On jest uczniem technikum.</i> <ul style="list-style-type: none"> • Nazwy orderów i odznaczeń: <i>Virtuti Militari</i> • Niektóre wyrazy ze względów uczuciowych lub w bezpośrednich zwrotach: <i>Kochana Mamo, czekam na Twój list</i> • Na początku każdego zdania Dawno, dawno temu... 	<ul style="list-style-type: none"> • Nazwy mieszkańców miast: warszawianin, śląszczanin • Nazwy wydarzeń historycznych: powstanie styczniowe • Nazwy obrzędów, tańców, nabożeństw: dożynki, polonez, nieszpory • Nazwy napojów, marek samochodów: koniak, fiat, mercedes • Nazwy stron świata, okręgów administracyjnych: północ, województwo pomorskie • Nazwy godności, tytułów naukowych, stopni wojskowych, grup wyznaniowych: prezydent, docent, kapitan, demokrat, chrześcijanin, muzułmanin • Przymiotniki pochodzące od nazw geograficznych: niemiecki, tatrzański, katowicki • Nazwy okresów, epok i prądów kulturalnych: odrodzenie, oświecenie, humanizm, naturalizm (ale: <i>Młoda Polska</i>) • Nazwy dni, miesięcy, okresów kalendarzowych: środa, luty, kwartał • Nazwy modlitw i nabożeństw: litania, msza, roraty, nieszpory • Nazwy członków bractw: dominikanin, kawaler maltański • Nazwy rodzajów wojska: artyleria, piechota, lotnictwo • Nazwy członków stronnictw politycznych i stowarzyszeń: filomata, liberał • Rzeczowniki utworzone od imion własnych używane jako pospolite: bonapartysta, dąbrowszczak, kościuszkowiec

Pisownia -ą, -ę, -om, -em, -on, -en

-ą, -ę	Piszemy przed -i, -ł , w zakończeniach form czasu przeszłego czasowników, np.: wziął – wzięli, zgiął – zgięła stanął - stanęli, mignął - mignęła
-ą, -ę	Piszemy mimo wymowy: -om, -on, -em, -en w wyrazach typu: zab , was , postę p, obcę gi
-om, -em, -on, -en	Piszemy niezgodnie z wymową w wyrazach typu: klomb, komfort, romb, umiem, rozumiem, konstrukcja, konserwa, pensja, sens

Pisownia łączna i rozdzielna

Razem piszemy	Osobno piszemy
<ul style="list-style-type: none"> • nie <ul style="list-style-type: none"> - z rzeczownikami: niespełnienie, niewola, niesportowiec, nieużytki, niewierność, niezgoda - z przymiotnikami: niedobry, niemiła, niespokojny, niezdrowy - z przysłówkami pochodzącymi od przymiotników: niedobrze, niemiło, niezdrowo - z bezokolicznikami typu: niepokoić, niewolić, niedowiedzieć, nienawidzić, niedomagać - z imiesłowami przymiotnikowymi użytymi w funkcji przymiotnika: niedokonany, niedoceniony, niepalący, niepojęty, nieumiejący • wyraz pół jako składni wyrazu złożonego: <ul style="list-style-type: none"> - rzeczowniki: półbuty, półkula, półcień, północ - czasowniki: półkłęząc - przysłówki: półdarmo, półgłosem - liczebniki zaimkowe: pół czwarta - przymiotniki i imiesłowy przymiotnikowe: półnagi, półłusty • partykuły: dajże, tenże • niektóre wyrażenia przyimkowe: dopóki, naprawdę, niespełna, pośród, wokół, wskutek, zanadto, zanim, zewsząd • cząstki: -bym, -by, -byś, -byśmy, -byście <ul style="list-style-type: none"> - z osobowymi formami czasownika: chciałbym, nosiłby, pisałabyś, zrobiłybyście, poszlibyśmy, abyście - ze spójnikami i partykułami: aby, ażeby, czyżby, gdyby, jeśliby, oby, niby, niżby, przecieżby, toteżby • wyrazy z przedrostkami <ul style="list-style-type: none"> -rodzimyimi: bezosobowy, dosłowny, nasenny, okołoziemski, zaskórny -obcymi: amoralny, arcydzieło, wicedyrektor, superwizja 	<ul style="list-style-type: none"> • nie <ul style="list-style-type: none"> -z czasownikami, bezokolicznikami, imiesłowami przysłówkowymi nieodmiennymi, imiesłowami przymiotnikowymi czynnymi i biernymi – jeżeli imiesłów taki jest użyty wyraźnie w znaczeniu czasownikowym: nie dał, nie wiedział, nie spadłbym, nie spij, nie chce,, nie czekając, nie ma, nie zrobiwszy, nie pijący, nie najlepszy, nie najweselej • z liczebnikami i zaimkami: nie dwa, nie sto, nie ja, nie mój, nie twoja <p>Wyjątki: niejedyn, nieco, niejaki, niektóry, nieraz, nieswój, niezbyt</p> <ul style="list-style-type: none"> • z przysłówkami, które nie pochodzą od przymiotników: nie bardzo, nie całkiem, nie dziś, nie tylko <p>Wyjątki: niezbyt, nieraz niebawem</p> <ul style="list-style-type: none"> • z przymiotnikami i partykułami: nie do nas, nie lada okazja • z wyrazami o znaczeniu czasownikowym lub użytymi w funkcji orzeczenia: nie można, nie wolno, nie brak • wyrażenia zaimkowe: co dzień, co najmniej, co noc, tym bardziej • wyrażenia przyimkowe: za mąż, na przemian, beze mnie, przede wszystkim, raz w raz • przeciwstawienia: Nie szczęście, ale ciężki los. Nie dobre, ale wprost idealne. • -bym, -byś, -by, -byście, -byśmy <ul style="list-style-type: none"> - po nieosobowych formach czasownika: chciał by, nosić by, pisać by, iść by -po zaimkach: jak byś, skąd by - po innych częściach mowy: może byś, daleko byście • wyrażenia przyimkowe typu: bez mała co dziś, do widzenia, na co dzień, na pewno, po drugie, spode łba, wkoło, za granicą
<p>Zapamiętaj! wkoło – wokół (czegoś), np.: Biegał wkoło stołu. niepalący – który nie ma zwyczaju palenia nieustający – np. Rada Nieustająca</p> <p>zagranica za granicą (przebywał) za granicę (wyjechał) zza granicy (spoza linii granicznej) z zagranicy (z obcego kraju)</p>	<p>w koło – w kółko, np.: w koło Macieju nie palący – nie pali teraz nie ustający – deszcz nie ustający</p>